

Особливості інформаційного забезпечення національного консенсусу в сучасній Україні: [монографія] / [В. Попик (кер. проекту), О. Онищенко, В. Горовий та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – С. 13–15.

В умовах активізації глобалізаційних процесів на основі електронних інформаційних технологій сучасності проблема забезпечення подальшого розвитку націй і держав, важливого джерела вивільнення внутрішнього суспільного потенціалу, набуває особливого значення. Поряд із цим становлення інформаційного суспільства зумовлює формування якісно нових міждержавних, міжнаціональних відносин у широкому діапазоні взаємних впливів.

У процесі розвитку системи взаємовідносин нового, глобалізованого, суспільства в контексті відображення всього спектра інтересів націй і держав у міжнародних відносинах поряд із позитивними та нейтральними впливами на національну інформаційну сферу як основу національного розвитку чиниться також і негативний інформаційний вплив з метою ослаблення життєздатності суперника в міжнародному конкурентному середовищі. Негативні інформаційні впливи різко посилюються у разі застосування технологій інформаційної війни, спрямованих на ураження ментальної сфери, дезорганізацію національних механізмів консолідації суспільства, що стає об'єктом агресії, як це спостерігається в сучасному російсько-українському конфлікті.

Протидія негативним інформаційним впливам надзвичайно складна і потребує передусім, знову ж таки, суспільної консолідації, виховання патріотизму, віри в «національну мрію», спрямовану в майбутнє.

Треба додати, що процес національної консолідації передбачає продуктивне використання національної інформаційної основи, суверенних інформаційних ресурсів, у яких відобразились закономірності, особливості і сутність національного розвитку протягом минулих століть.

Тож у сучасних умовах необхідної для ефективного поступу консолідації суспільства в Україні можна досягти лише орієнтуючись на національну інформаційну традицію, на інформаційний ресурс розвитку, сформований усіма попередніми поколіннями нашого народу. Національна інформаційна традиція має бути дороговказом і для освоєння напрацьованих глобалізованим світом спільних інформаційних ресурсів, інноваційних технологій в усіх сферах суспільного життя, і в процесі продукування нової інформації, необхідної для розвитку нації, держави, і вирішальною мірою –

для ефективного використання всіх ресурсів, необхідних для національного поступу, рівноправного позиціонування на міжнародній арені.

Національні інформаційні ресурси є орієнтиром для еволюції нового інформаційного виробництва в Україні. Будучи важливою складовою інформаційної бази національного розвитку сьогодні, ці ресурси становлять основу національної консолідації. У зв'язку з цим набувають суттєвого значення як особливості організації власного виробництва і використання інформаційних ресурсів в інтересах національного розвитку, так і зовнішні чинники, пов'язані із впливами глобального інформаційного простору на національний інформаційний процес.

В інформаційному суспільстві трансформаційні процеси мають поступово підпорядковуватися свідомій організації розвитку. У зв'язку з цим сьогодні в Україні, як і в усіх інших країнах світу, актуалізується суспільна потреба в інноваційних розробках гуманітарних наук, підвищенні значення їх у розбудові нового суспільства. Саме гуманітарні інститути мають забезпечити наукове осмислення власної ідентичності, напрацювання системи національних інтересів та геополітичних пріоритетів, які лягають в основу української перспективи. Українська перспектива ґрунтується на тисячолітній історико-культурній, господарській та духовній традиціях. Ці розробки мають бути покладені в основу формування нової національної концепції розвитку, об'єднуючого начала, національного консенсусу в уявленнях про національний розвиток.

У сучасних умовах реалізація цих завдань передбачає освоєння соціальних і технологічних переваг постіндустріального суспільства, належність до якого сьогодні декларує більшість українців.

З огляду на зростаючі впливи глобалізаційних процесів на інформаційну сферу кожної нації, внутрішню консолідацію суспільства має забезпечувати уважне ставлення до збереження, розвитку й ефективного використання українських ментальних характеристик, а також організації функціонування суспільних інститутів, що передбачає сприяння відповідним процесам соціальної трансформації суспільства, виходячи з особливостей інформаційного етапу розвитку, особливостей організації трудової діяльності.

Національного консенсусу також потребують проблеми організації інформаційної безпеки в умовах розвитку міжнародних інформаційних процесів постіндустріального суспільства.

У пропонованій читачеві колективній монографії зазначені питання розглядаються в контексті розв'язання проблеми досягнення національного

консенсусу в Україні як чинника збереження і розвитку української нації і держави в умовах інформаційного суспільства.